

ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ В УЧНІВ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ ДЛЯ УСПІШНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ В СОЦІУМІ

Нова українська школа – це ключова реформа Міністерства освіти і науки України на даний час. Її головною метою є створення школи, в якій кожному учню приємно навчатись і яка даватиме не тільки знання, а й вміння застосовувати їх у житті.

За експертними оцінками, найбільш успішними на ринку праці в найближчому майбутньому будуть фахівці, які вміють навчатися впродовж життя, критично мислити, ставити цілі та досягати їх, працювати в команді, спілкуватися в багатокультурному середовищі та володіти іншими сучасними вміннями. Але до цього часу, українська школа не готувала до цього. Саме тому нам потрібна докорінна реформа, що зупинить негативні тенденції, перетворить українську школу на основу соціальної рівності та згуртованості, економічного розвитку і конкурентоспроможності України. І ця реформа вже розпочалася.

Необхідно зазначити, що з-поміж усіх компонентів НУШ, одним із найголовніших є *новий зміст освіти*, заснований на формуванні в учнів тих компетентностей, які допомагатимуть їм успішно реалізовуватися в соціумі. Тобто, замість механічного запам'ятовування матеріалу, який потім швидко забувається, учні мають розуміти навіщо вони це вчать і як це знадобиться їм у житті.

У Концепції Нової української школи визначення слова «компетентність» є таким: «Компетентність – динамічна комбінація знань, способів мислення, поглядів, цінностей, навичок, умінь, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність» [1]. Нове розуміння компетентнісного підходу загалом і ключових компетентностей зокрема містять такі документи:

- Державний стандарт початкової освіти (2018 р.);
- Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом О. Я. Савченко (2018 р.);
- Типова освітня програма початкової освіти, розроблена під керівництвом Р. Б. Шияна (2018 р.) [2].

Якщо говорити докладніше про ці компетентності, то в Концепції НУШ їх визначено 10. А саме:

1. Спілкування державною (і рідною у разі відмінності мовами). Це вміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття та погляди; здатність реагувати мовними засобами на всі соціальні і культурні явища.

2. Спілкування іноземними мовами. Уміння розуміти висловлене іноземною мовою, усно і письмово висловлювати свої думки, почуття та погляди.

3. Математична компетентність. Уміння застосовувати математичні методи для вирішення завдань у різних сферах діяльності; здатність розуміти, будувати та використовувати прості математичні моделі для вирішення проблем.

4. Основні компетентності у природничих науках і технологіях. Уміння спостерігати, аналізувати, збирати дані, проводити експерименти, формувати гіпотези.

5. Інформаційно – цифрова компетентність. Уміння застосовувати інформаційно – комунікаційні технології для пошуку, створення, обробки та обміну інформацією в приватному спілкуванні та публічному просторі.

6. Уміння вчитися впродовж життя. Здатність шукати та засвоювати нові знання, набувати нові вміння, визначати цілі та способи їх досягнення впродовж життя.

7. Ініціативність і підприємливість. Уміння продукувати нові ідеї й ініціативи та втілювати їх у життя з метою підвищення власного соціального добробуту та розвитку суспільства і держави.

8. Соціальна та громадянська компетентності. Уміння працювати в команді з іншими на результат, попереджати і розв'язувати конфлікти, досягати компромісів.

9. Обізнаність та самовираження у сфері культури. Уміння розуміти твори мистецтва, формувати власні мистецькі вподобання, самостійно виражати свої ідеї та почуття за допомогою мистецтва.

10. Екологічна грамотність і здорове життя. Бажання і здатність дотримуватися здорового способу життя; уміння раціонально користуватися природними ресурсами.

Передбачається, що оволодіння цими ключовими компетентностями дасть змогу юним громадянам України відкинути суперечності між отриманими теоретичними знаннями та їх використанням для розв'язання конкретних життєвих завдань. Усі вони однаково важливі та взаємопов'язані. Компетентності створюють основу для успішної самореалізації учня як особистості, громадянина і фахівця.

Список використаних джерел:

1. Концепція нової української школи: концептуальні засади реформування середньої освіти / Міністерство освіти і науки України – Київ, 2016. – 34 с.
2. Нова українська школа: посібник для вчителя: навчально-методичний посібник: авторський колектив / загальна ред. докт. пед. наук Н. М. Бібік. Київ, 2018. – 159 с.